

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Potrebna reforma.

II.

—r.— V svojem zadnjem članku smo trdili, da bi bila upeljava slovenskega jezika kot obligatnega predmeta v prvi vrsti koristna učilnicam samim. To je lahko dokazati! Tu si moramo pred oči postaviti samo tiste obligatne ure neobligatnega podučevanja v slovenskem jeziku. Kdor obiskuje nemško paralelko, sploh nij zavezan, da obiskuje tudi neobligatno slovenskega jezika podučevanje, le če stariši hoté, uče se ti dečaki tudi slovenščine, na spričevalo v obče ne upliva jednako kakor družih predmetov redovi. Zato pa ura, v katero pride učenček brez vsake skrbi, v kateri se mu ne zdi treba tako pazno poslušati učiteljev poduk, v kateri mu ne visi nad glavo tist Damoklejev meč, ki se v gimnazijskem življenji „dvojka“ imenuje, néma in ne more imeti zelenega vspeha, vsaj pri večini učenčev ne.

Z ozirom na to si nij težko misliti, da profesor slovenščine na nemških paralelkah ljubljanskega gimnazija nema ravno najhvaležnejšega naloga niti najprijetnejšega stanja.

Prava nevarnost tega neobligatnega podučevanja pa tiči v tem, da se učenci v osmih letih svojega gimnazijalnega življenja sistematično privadijo sovražiti, ali vsaj zaničevati jezik, katerega govori ogromna večina našega prebivalstva. Tak nemški šolarček stopi v gimnazij pod krilom nemške svoje matere, katera nema zavest, da slovenski jezik na svetu ima druge naloge, kakor da služi v sporazumljenju mej ljubljansko gospodo in kmet-

skim njenim služabništvom. V tej svojej zavesti se gospa mama skrbno varuje, da jej sinček ne pride v dotiko s tem vsakdanjim jezikom, in nij jej ljubo, da bi se mladi možgani njenega ljubljence mučili z jezikom, ki se govori samo po kmetijskih kočah in gospodskih kuhinjah! Še veliko hujša pa je stvar potem, če so v hiši tudi mlade gospice, katere so se po dolgem trudu privadile nekoliko ljubljanske angleščine ali ljubljanske francoščine. Tako ženstvo je nevarno, ker meni, da vé uže vse, in da je opravičeno z zaničevanjem zreti na slovenščino, če je v stanu govoriti nekoliko navadnih fraz o angleški ali francoski literaturi! Tak sinček čuje doma samo zabavljice na slovenščino. Kar nij spričevala gospa mama, to spridijo gospice sestrice, s tistimi slovenskimi obrazi in znanim svojim nemškim mišljenjem. Tako „prepariran“ stopi na gimnazij! Osem dolgih let vidi tu, kako mora slovenščina v skritem kotu tičati, kjer se jej dajejo jesti slabi ostanki. Osem dolgih let smatra učitelja slovenščine za nebodigatreba in osem dolgih let ne stori ničesar, da bi se resno priučil temu jeziku. Ali vendar mu v spričevalu zraste kakor lilija na polji vsako leto kak milosten „genügend“, s katerim mu učitelj slovenščine napolni predal, ki je odmenjen v nemških spričevalih neobligatnemu slovenskemu jeziku! Kolikor je vredno tako učenje, to mora sprevideti vsak človek.

Ko gospod učenec končno zapusti gimnazij, tedaj je poln sovražstva in zaničevanja do jezika, kojega beraško podučevanje ga je dolgočasilo osem dolgih let. Če se pa na gimnaziji še učitelji, ki na umeteljen način od-

vračajo mlada srca od ljubezni do tega, kar je domače, in jih vnemajo le za one, kar je tuje, potem je še veliko gotovejše, da se učenci v osmih letih nasesajo fanatičnega sovražstva do jezika, katerega potem v javnem službovanju potrebujejo v prvi vrsti!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. junija.

Cesarjevič **Rudolf** je 9. t. m. sprejemal deputacije duhovenstva, plemstva, častnike in druge deputacije. Zvečer je bil dvorni obed ter je bila navzoča tudi cesarjevičeva soproga Štefanija. Pri obedu sta bila praški župan Skramlik in dr. Rieger. Cesarjevičina Štefanija je še boleha.

Zakaj je bil **državni zbor** tako izenada odložen? Nad tem si ustavaki hudo glave belijo, pa je zato tudi njih trud poplačan. Ustavaki so namreč uganili, da je bil zato državni zbor razpuščen, ker se maje grof Taaffejev ministerski stol in ker višji krogi nijso hoteli, da bi se ustavaki še bolj razdraženi vrnili domov. Ti imajo namreč v delegaciji večino, vojni minister pa potrebuje letos novcev za armadne reforme in ravno ustavaki mu jih bodo dovolili, zato pa morajo biti dobre volje. To je ustavaška kombinacija namreč.

Mej Avstrijo in Nemčijo sklenena **trgovinska pogodba** daje samo Nemčiji velikega dobička. Veliko avstrijskih zahtevanj, tako n. pr. glede olajšav pri uvažanju in prevažanju govede, vspostavljenju svobodnega prometa surovega platna itd. je Nemčija odbila. Nasprotno se je pa Avstrija v marsičem udala Nemčiji, tako, da se Nemci ne morejo pritoževati ob skleneni trgovinski pogodbi.

„W. Ztg.“ razgláša od cesarja potrjeni zakon glede **zemljiškega davka** glavne svote.

Listek.

V Postojno!

I.

Ko sva binkoštno nedeljo pri kosilu sedela jaz in moj prijatelj Janez Zima, in ko mi je le-ta s svojo navdušenostjo dokazal, da je jabolčna potica izmej vseh močnatih jedi starega in novega kontinenta najboljša, dejal sem:

„V Postojni še nijsem bil!“

Janez Zima je odprl usta, me debelo pogledal, ter odgovoril razsrjen:

„Sram te bodi!“

Tedaj pa je v rahlo mojo dušo padlo seme sklepa, da grem binkoštni ponedeljek v Postojno pogledat po vsem svetu slovečo jamo.

V ponedeljek sem vstal ob sedmih zjutraj, Takoj me je bolešno prešinilo, da mi skozi okno nij sijalo solnce kakor druge dni. Deževalo bode! Ta grozna misel prepregla se mi je kot črn oblak po obnebi moje duše.

Vselej, kadar se podam na težavno potovanje (in to potovanje v Postojno je gotovo težavno!), poprašam jaz osodo, se mi bode li dobro izteklo, ali ne? Kakor so nekdanj rimski vojskovodje imeli svoje avgure, da so jim ti iz božjih znamenj prorokovali zmage prihodnje, tako imam tudi jaz svoj orakelj, kateremu zaupam pri taci težavnih podjetjih.

Na vse jutro sem stopil na ulico, s tresočim srcem oziral se po trgu, ter s strahom pričakoval, kaka ženska da mi prva pride nasproti. Ali bode stara ali mlada?

Uže sem hotel zaviti v špitalske ulice, kar mi sveta nebesa nasproti pošljejo deželnega šolskega inšpektorja gospoda Rajmunda Pirkerja. Kot blisk urno jo urežem čez trg mimo mestne hiše, da mi nij bilo treba srečati deželnega šolskega inšpektorja gospoda Rajmunda Pirkerja!

Ondi pri zlatorogovej lekarni pa se je spolnila moja osoda. Nasprosi sta mi prišli dve mladi dekleti, zornega lica in jasnih oči. Jednej pa so so vsipali zlati lasje čez ramena,

kakor rumen pajčalon. In če je jutranji lahki piš potegnil, tedaj so jej silili ti kodri krog žametovega obrazka ter poljubovali mehko njeno lice.

Vsi dobri bogovi! vam sem dajal hvalo tedaj, da ste mi s takimi cvetovi potresli jutranji prvi mi pot. Bolj kot vsak rimski avgur radostil sem se krasnega tega srečanja in v dubu sem proračunjal na vse dobre prihodnjega postojinskega izleta.

Dii avertite omen! Človek naj pri mladih dekletih nikdar ne sklene prezgodaj računa! Ravno tik mene sta stopali, kar se istej, ki je nosila zlate lase, izpodtakne nožica na groznem ljubljanskem tlaku, da je padla po kamenih. Morda je bila provzročila ta padec grozna tista noša, ki zapoveduje, da morajo sedaj mlada naša dekleta tam doli krog kolen prevezana biti tako, da nijso v stanu napraviti poštenega in pametnega koraka. Ali v istini je ležala pred mano na tlaku in svileni njeni lasje so zmršeni in prašni pokrivali umazana tla.

Češki profesorji juridične fakulteti praškega vseučilišča dobili so 8. t. m. od češkega deželnega namestnika poziv, da se odločijo, je-li hočejo na svojih mestih ostati ali pa prestopiti na češko vseučilišče. Skoraj vsi profesorji, ki češki podučujejo, so se odločili za češko vseučilišče, samo Gindely in Gundling ostaneta na nemškem vseučilišču.

Po Češkaj bodo v kratkem **volitve** za kupčijske zbornice. Čehi upajo, da bodo zanje ugodnije izpale, nego so doslej zmirom. A teško bode šlo.

Hrvatska vlada je na Dunaj poslala hrvatskega zgodovinarja Radoslava Lopašića, da dokaže hrvatsko pravo do Žumberka. To zdaj baje še zavira vtelesenje Vojne Krajine materi zemlji Hrvatske.

Vnanje države.

Bivši **bolgarski** minister Cankov je pisal ruskemu glavnemu konzulu v Sofiji Hetrovu pismo, v katerem bolgarskemu knezu očita veleizdajstvo in prelom ustave. Zavolj tega pisma rusk oficijozen list ostro napada Cankova.

Knez Aleksander poklical je iz Carigrada bolgarskega eksarha in ta je sklical v posvetovanje vodje liberalne in konservativne stranke. Konservativci so priznali, da namerava vlada uplivati pri bližnjih volitvah za narodno sebranje. Liberalci so zahtevali, da se jim imajo kneževi pogoji utemeljiti ter razjasniti. Eksarh je obetal, da če še dalje pri knezu — ki je zdaj še zoper vsak kompromis — posredovati.

Sukmarov, bivši predojedatelj narodnega sebranja, dobil je od francoskega poslanca Labouchera telegram, ki čestita bolgarskim liberalcem na njih postopanju.

In to postopanje se nam zdi vrlo zdravo in značajno. Pred sobo imamo neki proglas bolgarske liberalne stranke do kneza in naroda. Zlog tega pisma je miren in jasen. Tenor njegov je v tem, da liberalci očitajo knezu, da ne hodi po pravem poti in da nema do brih svetovalcev okolo sebe. Proglas brani Bolgarijo pod kneževim očitanjem, da je diskreditirana, in da se knez ne more naslanjati na konservativno stranko in tujo kliko v Sofiji, nego da se mora nasloniti na liberalno stranko, za katero stoji ves bolgarski narod. Liberalci svetujejo knezu, naj predlaga narodnemu sebranju, da voli osem najuplívnejših Bolgarov v državno svetovalstvo na tri leta; za isti čas naj voli narodno sebranje ministerstvo. Po minolih treh letih pa bi morala mej tem suspendirana ustava stopiti zopet v veljavo. Ako bolgarski knez stori to v sporazumljenji z narodom, potem je mogoče, da se prenarede one določbe ustave, ki se ne prilagajajo kroni. Če pa knez tega ne stori, potem — pravi proglas — je boljše, da preje odrine, predno nastane huda kriza.

Jaz pa sem se kot plašen zajec tiščal k zidu in po glavi mi je rojila misel, da bi bilo v tem trenutku spodobno dekletu pomagati kvišku. In mislil in mislil sem toliko časa, da je končno s pomočjo svoje prijateljice ustala ter odšla. Jaz nerodnež pa sem ostal sam, in v srci me je morilo tisočerno kesanje!

Dii avertite omen! Ali vendar sem se podal na ljubljanski kolodvor. Tedaj pa, ko sem vstopil v restavracijski vrt na kolodvoru, pričelo se je britkega mojega trpljenja grenka vrsta.

Na ponižno mojo prošnjo omajal se je natakter ter čez kake pol ure postavil pred me kupo, v katerej je bila rumeno-zelena, temno-krvavo-rudeča pijača. Vse to se je imenovalo vrček piva in stalo je osem krajcarjev. Ko pa sem tisto popil, pričele so pokati stene mojega želodca. Vse svete svetnike sem klical na pomoč ter urno pobral svoji nogi, ter ji odnesel iz vrta, tega kraja nesrečnega spomina.

V kupeji sva se vsedla na mehki sedež, jaz in moj prijatelj, Janez Zima. Z melanho-

Sofijske gospe — 325 po številu — so podpisale adresno, ki pravi mej drugim: Me vzgajamo svoje sinove, da jih v trenutku nevarnosti žrtvujemo knezu in ustavi; me bi pa svoje otroke smatrale izdajalci, ako bi dovolili, da se ustava uniči.

Črnogorsko vprašanje je zopet na dnevnem redu; uredjena nij še namreč južnovshodnja meja mej Skadarskim jezerom in Ulcinjem, tako, kakor so bili črnogorske ter albanske pozicije tačas, ko se je Ulcinj prodal Črnogorcem. Poslaniki zdaj o tem v Carigradu obravnavajo.

Gambetti se na zdaj volja glede volitev nij izpolnila. Zadnji četrtek je **francoski** senat razpravljaj dotični sklep zbornice o volitvi po listah ter ga je zavrzel s 148 glasovi zoper 114 glasov. Večina zoper volitve po listah broji tedaj 34 glasov.

Podjarmljeni **albanski** rodovi so hoteli protest vložiti pri vseh evropskih vlasti zoper postopanje Derviš paše. Izbrali so Veli beja, da ta protest izroči konzulom v Skadru, ali — Derviš paša je to zvedel ter je Veli beja ukazal vreči v uječo, ko je prišel v Skader.

V komisijo, ki bode določevala **grško** mejo, je francoska vlada imenovala generalstabnega polkovniškega častnika Mosta in stotnika Meyniela. V francoskih krogih prevladuje skrb, da Grki ne bodo mirnim potom dobili novega ozemlja.

Dopisi.

Iz Spodnje Šiške 9. junija. [Izv. dopis.] (Čitalničnih pevcev izlet na Bled) je bil jako prijeten. Preživeli smo rajsk dan. Poleg sijajnih toplic je čakala ladija in nas prepeljala po mirnem jezeri do Petrana in od tod na otok. Ob enem je mej drugimi priveslala ladija in na njej pet Belih kranjc v snežno-belej narodnej obleki. Zvonček je neprestano pel in nij še utihnil, ko so pevke in pevci uže vračali se s kora, kjer so tri cerkvene pesni odlično lepo zapeli. Veselo petje s čolnov je pričalo, da so zale romarice iz Dražič metliškega okraja in Šiškarji ostavili otok device Marije. Da vidimo kraj, kjer je jezero baje 23 sežnjev globoko, krene ladija okoli otoka, potem do Malnerja in po kratkem prestanku po drugi strani zopet nazaj k Petrani na obed, ki se je toliko bolj prilgel, ker je bilo vse: jed, pijača in postrežba, prav dobro. Po obedu so se vrstile pesni in zdravice, dokler nas ni odpeljala ladija preko jezera, od koder smo šli na grad in zamaknjeni občudovali globoko pod nami jezero, obrobjeno z vrtovi, toplicami in raznimi okusno zidanimi vilami, pred nami pa divje romantične gore, z velikanom Triglavom

ličnimi velikimi svojimi očmi se je oziral po peronu, kjer se je tlačila velika množica ljubljanskega krasnega ženstva.

„Neokusna moda!“ je izdihnil.

„Kaka moda?“

„Te gumbe, ki jih nosijo sedaj ženske po svojem hrbtu! Spominajo me na male otroke, ali pa na vojaško sukno, če se obleče narobe!“

Zatisnil je velike svoje oči in čakal, da se je hlapon živigaje odpeljal.

Ko smo se peljali proti Borovnici, pričela se je v sosednjem kupeji živahna govorica. Gališka transverzalna železnica — moravska transverzalna železnica — Kostgeschäft — Differenzgeschäft — borzni davek — itd.

„Kdo se neki tu prepira?“ sem vprašal. Pogledal me je tožno ter dejal:

„To sta ali dva bankirja, ali pa — državna poslanca!“

Ko pa se je v Borovnici na peronu ustavil vlak, prišla sta iz istega kupeja na dan v istini slovenska državna poslanca.

na enej pielepo, ravan Radovljiško posejano s vasmi in sili na drugej strani.

Pod gradom pri Fižgarji čakali smo naročenih voz, s katerimi so se pa pripeljali tudi fantje z Jezera, da slišijo še enkrat domače sobrano petje in še enkrat vidijo „bršče“ pevke in pevce iz Šiške. Zagotavljali so, kako bi bili srečni, ko bi oni imeli enako društvo za gojenje besede in pesni slovanske, in tožili, da na Bledu nobeden onih, ki bi bili zmožni, ničesar ne stori za vzbujo narodne zavesti in izomike; končno so dejali, da si napravijo, če drugače ne pojde, sami kmetje narodno društvo.

Po prijateljskem slovesu smo zapustili hišo Fižgarjevo in prijazno jej gospodinjo, peljali se na postajo in pol ure zamude, ki jo je imel vlak, izpolnili s petjem na lastno in na veselje obilo zbrane gospode, katero je z nami vred hlapon ob 10. uri srečno pripeljal domú.

S Pohorja 6. junija. [Izv. dop.] V velečenjenem Vašem listu od binkošne nedelje je dopisnik „S Primorskega“ sprožil za vse slovensko ljudsko učiteljstvo da! ves slovenski narod misel eminentne važnosti, pisoč: „naj bi vsi trije sedanji šolski listi nehali ter umaknili se jednemu novemu, v Ljubljani izhajajočemu, kateri bi kot glavno glasilo vseh slovenskih učiteljev odločno zastopal šolske in narodne interese“. Ta misel je preimenitna, prevažna in izvestno vredna, da jo širimo in za njeno realizovanje delujemo in agitiramo od Mure do Adrije, ker ona pomeni popolni preobrat slovenskega ljudskega šolstva v narodnem duhu, na edino pravi podlagi mile nam materinščine. Smešno je, če se pomisli, da imamo ljudski učitelji malega, a od stvarnice obilo nadarjenega, na duši in telesu krepkega slovenskega naroda, tri glasila; da mi, kateri vsak dan imamo v šoli pri pouku mladine polna usta v „edinosti“, „slogi“, v dejanji in življenji grešimo zoper zlati nauk; da mi, dobro vedoči: v slogi je moč! — dejanski vedno kažemo: v neslogi je spas, da mi, kateri pri vsakej priložnosti povdarjamo prekrasno geslo našega presvitlega cesarja „viribus unitis“! tako nepotrebno cepimo in drobimo svoje moči! — Trdne nerazrušljive organizacije nam je treba kakor vsakdanjega kruha; le v njej nam je možno ohraniti narodnost in značaj; saj vidimo, kako strašno je prejšnja dvajsetletna vlada demoralizirala ljudsko učiteljstvo; učitelji-judaži pristopijo k nemškemu šulvereinu, prodavši

Nad bistriško graščino stalo je nekaj mladine tik železne ceste, ter z belimi robci in solnčnatimi pogledi pozdravljalo nemške prijatelje iz slovenske Ljubljane.

Ali zimski moj prijatelj se je takoj nagnil čez okno in grel se na solnčnih tistih pogledih.

„Revež!“ sem mu dajal, „pogasi kresove v svojih očeh in ne upaj, da velja to vse tebi, ki te porodila nij slovensko-nemška mati!“

Ječaje se je zopet vsedel.

V Postojno prišedši izstopili smo mej dežjem. Izstopilo je tudi nekaj ustavovernih stebrov ljubljanskih. Pričakoval jih je postojniski gospod dr. Deu, in mračno lice razširilo se mu je pri pogledu na nemške svoje prijatelje. Z grobnim svojim glasom je izgovoril:

„Ich heisse —“

Kot vesten reporter sem bil bliskoma tik njega, potegnil uro iz žepa, ter štel minute. In naštel sem jih v istini deset, predno je notranjski Gambeta pristavil

„— Sie willkommen!“ — —.r.—

svojo značajnost (če so jo imeli kedaj!) za par srebrnjakov. Če se ustanovi strogo pedagoškičen list, osnovan in vredovan v smislu novih šolskih zakonov, odločno in brezozirno zagovarjajoč ljudsko šolo na narodnej podlagi, potezajoč se ne gledé na levo ne na desno za materialne interese slovenskih učiteljev: potem se bodo zaprle duri enakim nemškimi na stotine v naše slovenske pokrajine zahajajočim, narodni čut žalečim, narodni duh gazečim šolskim listom; zatrla se bode grdo renegatstvo, ker slovenski učitelj se ne bode več mogel izgovarjati, češ, „da ga hočemo gmotno oškodovati“; pokazati bi moral svojo barvo; odsekana bode glava gadjej zalogi „Laib. Schulzeitunge“ ter uničen zadnji sled njenega demoralizovanja, porenegatovanja in germanizovanja.

Novi šolski list naj bi se imenoval „Slovenski učitelj“, ker primernejšega naslova nij, izhajal pa v Ljubljani, ker tukaj je pravo sredotočje življenja in gibanja slovenskega naroda, tukaj in v bližini so uvrstene učiteljske moči, od katerih bi list dobival duševno podporo. Da bi listu gmotne podpore ne manjkalo, nege da bi stal na trdnih nogah, tako da bi ga nobeden političen preobrat ne mogel omajati, zato je treba, da v vsakem šolskem okraji, povsodi, kjer Slovenci prebivajo, probujeni in zavedeni narodni učitelji vztrajno in neumorno agitirajo za tesno organizacijo in pridobivajo naročnikov. Organizacijo si jaz tako mislim: vsak slovenski učitelj mora pristopiti k „slovenskemu učiteljskemu društvu v Ljubljani“, katero bi se po takem preustrojilo v slovensko učiteljsko društvo; izmed udov tega društva voliti bi se imel stalen odbor, da ureduje in vodi novi list. Večina odbornikov bi radi tega morda stanovali v Ljubljani; vsak ud vse-slovenskega učiteljskega društva naj bi razun naročnine še plačeval na leto po 1 gld. za izdajo potrebnih metodičnih pomožnih knjig iz vseh strok; v vsakem šolskem okraji se imenuje in voli stalen dopisnik in tudi namestnik, tako, da bode list imel dopisov in dušne podpore iz vseh slovenskih pokrajin.

Jaz mislim, takošnjo društvo osnovati, strogo pedagoškičen list ustanoviti zahteva naša čast, terja slovenski narod od nas in je tudi naša sveta dolžnost.

Pa tudi okoliščine splošnji položaj, duh mej učitelji je tak, da je skrajni čas, nujna potreba, da se združimo in sklenemo matere Slovenije, da naredimo neprestopen jez nemškemu nasilstvu okoli in okoli slovenskih dežel; ker, vedite, dragi mi tovarši in tovarišice, v organizaciji, narodni zavednosti in jeklenem značaji je moč, ob kateri se bode nemški šulverein z vsem svojim uplivanjem ali bolje, podmitenjem in podkupovanjem razpršil in razkadil, ko bi tudi imel milijone na razpolaganje. Prosim vas, prijatelji, pretresujte in premišlujte sproženo idejo ter izražajte prostodušno svoje nazore. Na delo! na delo! zdramimo in postavimo se na svoje noge, otre-simo se vseh osebnih premislekov visoko držeč narodni prapor, ter „služimo sveto svetej domovini“ po geslu „viribus unitis!“

V Križevcih 10. junija. [Izv. dop.] (Gozdarsk izlet.) Jutri pojdejo slušatelji tukajšnjega kr. gozdarskega vseučilišča na poučen ekskursijon, ki se bode vršil v sledečem redu. Jutri odrinejo iz Križevca, ter se ustavijo v Ratečah poleg Zidanega mosta, da si ogledajo tamošnje gozdne kulture; od tod odpotujejo dalje tako, da 13. t. m. v jutro dospajo v Gorico. Tam napravijo izlet v „Trnovske državne gozde“, nadalje si bodo ogledali

gozdno semenišče v Gorici, kakor tudi tvornice Ritterjeve. V dan 16. t. m. odpotujejo na Kras, oziroma v Trst, kjer bodo imeli priliko поблиže upoznati pogozdovanje pustega Krasa; ob enem bodo pohodili razne tržaške tvornice, muzeje, arsenal itd. Dne 19. in 20. t. m. se bodo spet vračali ter, ako bodo dopuščale okolnosti, ostali en dan v Ljubljani. Voditelja ekskursa sta gospoda profesorja gozdarstva Fr. Ks. Kesterčanek in V. Kiseljak, katerega se udeležujeta samo II. in III. gozdarski tečaj.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni odbor) ima prihodnji vtorek ob 5. uri popoldne sejo, pri kateri pridejo na vrsto jako važne stvari. Najprej bode združeni finančni in stavbeni odsek poročal o grajenji nove mestne vojašnice za pehoto, potem finančni odsek sam o kosarni za domobrance, katere grajenje je deželni zastop namerjal prepustiti ljubljanskemu mestu proti poročstvu gotovih obrestij. Naposled bodo policijski, stavbeni in finančni odsek skupno stavili nasvete o naredbah glede izvažanja straniških snovij.

— (Iz kranjske trgovinske in obrtne zbornice.) V petek zvečer ob 6. uri se je prvokrat po volitvah zbrala trgovinska in obrtna zbornica, da si izvoli prvosednika in njemu namestnika. Sešlo se je 22 svetnikov, kot vladni komisar navzočen je bil od deželne vlade svetovalec g. grof Chorinsky, kot zapisnikar zbornični tajnik g. Murnik. Vladni komisar pozove g. J. N. Horaka, kot najstarejšega člana, da prevzame predsedstvo. G. Horak pozdravi nove člane kupčijske zbornice in izraža upanje, da bodo vsi soglasno delovali na prid trgovine, industrije in posebno obrta. Potem pozove zbornico, naj si voli prvosednika. Oddanih je bilo 22 listkov; trgovec g. Josip Kušar je dobil 14 glasov, en glas g. Vaso Petričič; 7 listkov, katere je oddala ustavoverna manjina zbornična, je bilo — praznih. Kušar izjavi, da prevzame volitev, če bode potrjena na najvišjem mestu. Za prvosednikovega namestnika je bilo treba dvakrat voliti. V prvič je bilo oddanih 14 glasov za g. Karla Lukmana, 8 glasovnic pa je bilo zopet praznih. G. Lukman izjavi, da ne sprejme volitve, pa ne iz političnih razlogov: Kar se tiče materialnih interesov, stojé vsi svetniki trgovinske obrtne zbornice na istem stališču, naj mislijo politično še tako različno; oni hoté trgovino in obrt kolikor moči pospeševati. Njega tedaj ne vodijo politični uzroki, da se omika volitvi, katera ga časti, ampak silijo ga k temu razna opravila, ki so se v zadnjem času podvojila. Pri drugej volitvi je bil s 14 glasovi izvoljen g. J. N. Horak za prvosednikovega namestnika; ustavoverni člani zbornice so oddali zopet 7 praznih glasovnic. G. Horak pravi, da prav teško prevzame to mesto z ozirom na svojo starost, da se pa klanja volji večine in da bode po svojej moči delal na korist trgovine in obrta. — Tej seji trgovinske in obrtne zbornice je izredoma prisostvovalo tudi nekoliko odličnega občinstva.

— (Vabilo k občnemu zboru „Glasbene Matice“), ki bode dné 20. junija 1881 ob 8. uri zvečer v čitalniškej pevskej sobi. Program: 1. Ogovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo o VIII. društvenem letu. 3. Poročilo blagajnikovo o denarnih razmerah. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmenj 12 prebivati v Ljubljani in mej njimi se zaznamuje posebej prvsednik in blagajnik. 5. Posamezni nasveti. Opomba: Vsak ud glasuje in voli

osebno, samo vnanji družabniki smejo voliti pismeno.

Odbor.

— (V Šiški) bodo zidali šolo, katere troški so preračunjeni na 13.100 gld. Delo se bode oddalo licitando 24. dan t. m. v pisarni c. kr. okrajnega glavarstva za ljubijansko okoličico. Kar se načrta in o pogojev na drobno tiče, to se zvé pri c. kr. okrajnem šolskem svetu ljubljanskem.

— (Graškega „Triglava“ društveniki) napravijo denes izlet v „Stift Rein“ pri Gratweinu. Odhod iz Gradca točno ob dveh popoldne z vlakom južne železnice. Zvečer prosta zabava v Gratweinu, od koder se ob 9. zopet vrnejo. K temu izletu so uljudno vabljeni vsi prijatelji društva.

— (V Ostrem) pri Celji bil je v pre-mogovih jamah delovec Jožef Leobada ubit. Težak železen zavor mu je na glavo padel.

— (Strela udarila) je v poslopje Jak. Zdolška na Ponikvi, v Andrej Volkovo v Lembergu in v Jož. Mlakarjevo, da je vse pogorelo.

— (Bivši okrajni sodnik pri sv. Lenartu v Slov. goricah) g. Jož. Morak, zadnjič okrajni sodnik v Dobrlivasi, se je pri hiši svojega brata ustrelil.

— (Strela ubila) je hlapca Jakoba Lebeniška v Ločah, ko je dva konja s paše gnal.

— (Na starej cesti blizu Ljutomeru) pri Admontskem viničarji Jeseniku je krava iztelila. Tele je imelo dve doraščeni glavi in le eno truplo ter je le 1 uro živelo.

Razne vesti.

* (Grozen samoumor.) Na kolodvoru v Lehartu na Pruskem opazilo se je nedavno, da čudno smrdi iz nekega zakurjenega lokomotiva. Mašinist spleza na stroj a takoj se vrne ves prepaden kliče: Človek! človek leži na ognji! Stvar se je takoj preiskala in našlo se, da je mizar K., oče sedmim otrokom, skozi oska vratica navlašč potisnil se v hlapon ter je ondi zgorel.

* (Nesreča na vodi.) Iz Flensburga se poroča 5. t. m.: 17 delovcev se je v čolnu peljalo za zabavo od Collunda v Flensburg. Na poti jih ujame vihar, jim prekopicne čoln. Trinajst mož je utonilo, očetje, ki zapuščajo 37 nepreskrbljenih otrok.

* (Za duhlemu ovsu) odvzame neprijetni duh, ako ga pomešamo z ogljem. Na 25 kilo ovsu računiš 1 kilo oglja. Pusti se ležati 14 dni in potem se oves na sito preseja.

Umrli so v Ljubljani:

8. junija: Herman Amon, pisar, 22 let, v sv. Florijana ulicah št. 13, za jetiko. — Vincencij Rihar, uradnega sluga sin, 10 mesecev, v Križevniškej ulici št. 7, za slabostjo. — Jožef Čimžar, hišni posestnik, 74 let, za jetiko.

V deželnej bolnici.

7. junija: Karlina Vogelink, dekle hči, 6 mes., za katarom. — Matija Biglez, gostac, 60 let.

8. junija: Johana Bezljaj, dekle hči, 1½ uri, za slabostjo. — Janez Škofic, dninar, 45 let.

Tržne cene

v Ljubljani 11. junija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 59 kr.; — rež 6 gld. 50 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 53 kr.; — prosó 4 gld. 87 kr.; — koruza 5 gld. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 80 kr.; mast — gld. 78 kr.; — špeh frišen — gld. 66 kr.; špeh povojen — gld. 72 kr.; — jajce po 1½ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 42 kr.; — svinjsko meso 58 kr.; — sena 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 20 kr.

Dunajska borza 11. junija

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld. 15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	76	85
Zlata renta	93	45
1860 drž. posojilo	132	—
Akcije narodne banke	828	—
Kreditne akcije	347	25
London	116	90
Napol.	9	30½
C. kr. cekini	5	49
Državne ma ke	57	—

Zahvala.

Za mnogo dokazov iskrenega sočutja v času bolezni in o smrti nam nepozabljene soproge, oziroma matere, gospe

Katarine Šabec,

bivše vdove Jenko, roj. Jelovšek,

za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu in za darovane vence izreka najtoplejšo zahvalo vsem

(340) **žalujoča rodbina.**

Trnovo na Notranjskem, 7. junija 1881.

Izjava in vabilo.

Gospod Josip Gécclj, bivši regisseur slovenskega gledališča, napravil je meseca februarja 1880 „Javno berilo“ o spiritizmu v IV. oddelih:

- I. „O bistvu, namenu in napredku spiritizma“.
- II. „Kako se vrši ločitev duše iz telesa“.
- III. „Indijska pravljica po Diken-u“.
- IV. „O magnetizmu“.

Podpisani smo bili poslušalci temu berilu in s tem izjavljamo, da v tem berilu ni le čisto nič brezverskega ali spodtakljivega, temveč je berilo jako zanimivo in poučljivo. Priporočamo torej vsem prijateljem in znancem toplo gospoda Gécclja, ki namerava to berilo z vladnim dovoljenjem ponavljati v čitalničnih prostorih tukajšnjih, ter prosimo narodnega moža podpirati z obilnim obiskom omenjenega berila tem bolj, ker se preseli v kratkem na drugo slovansko zemljo.

V Ljubljani, 9. junija 1881.

Franjo Potočnik, m. p., **Josip Regali**, m. p.,
c. kr. stavb. svet. v pokoji. mestni odbornik.

M. Jelovšek, m. p. **Jos. Šparovio**, m. p.

Josip Paternoster, m. p.
in drugi.

Sklicuje se na predstoječo izjavo, usojam se najljubše vabiti k omenjenemu „javnemu berilu“, koje napravim **vtorek 14. junija ob 8. uri zvečer** v čitalničnih prostorih. Z odličnim štovanjem

(540) **Josip Gécclj.**

Bergmanovo

mjilo zoper pege,

s katerim se pege popolnem odpravijo; 1 kos 45 kr. Prodaja **Jos. Svoboda**, lekarnar v Ljubljani, na Prešernovem trgu. (166—12)

Glavna

kupčija:

Poljane št. 12.

A. KORZIKA,

umeteljni in trgovski
vrtar.

Prodajalnica:

Šelenburgove

ulice št. 6.

Podpisani ponuja svojo veliko zalogo lepih in dekoracijskih

zelišč za vrte

na drobno in debelo prav ceno, kakor tudi veliko zalogo različnih finih rož. Tudi se priporoča za okinčanje grobov s cvetlicami in za naročila lepih vencev za mrljice. Vse se izvrši ceno, lepo in hitro. Vnanja naročila proti poštnem povzetju.

Za mnoga naročila se priporoča

Alojzij Korzika,
vrtar.

(342—1)

Prodaja košnje.

Sv. Vida dan 15. junija prodajala se bode košnja **Rodetovega travnika „Mesarica“** v Trnovem od 8. ure zjutraj, po oddelkih in za gotovo plačo.

(327—3)

Marija Dogan.

A. Krejči,
v Ljubljani,

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice,
priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje. (133—15)

Pojasnila

v vseh mogočih

borznih zadevah

daje točno in strokovnjsko, brozplačno in franko

HOFFMEISTER & Co.

Wien, Ottakring, Hauptstrasse 3 (v svojej hiši).

Podružnica: (344—1)

I., Wipplingerstrasse 45 (nasproti borze).

3000 dreves,

dve tretjini bukovih in jedna tretjina jelovih, od 10 do 30 palcev debelih, se proda ali skupno ali v posameznih partijah. (333—2)

Pogoje se zvê pri županstvu v Poddragi, pošta št. Vid nad Vipavo, pisмено ali ustmeno.

Prodajalnica

jako prostorna in svitla (6 velicnih oken) za prodajo

raznega (mešanega) blaga

najbolje opravljena, blizu župnijske cerkve v velikej vasi na Notranjskem

daje se v najem

s potrebnimi drugimi prostori vred.

Eventualno mogel bi najemnik prevzeti v oskrbovanje tudi 3 hiše z gostilno in nekoliko zemljiščem, obsežajočim njive, travnike in vinograd.

Izvestija daje iz prijaznosti opravištvu „Slovenskega Naroda.“ (341—1)

Dr. Sprangerjeve

kapljice za želodec,

priporočane od zdravniških avtoritet,

pomagajo takoj, če ima človek krč v želodci, migréno, feber, ščipanje po trebuhu, zaslinjenje, slabosti, če ga glava boli, če ima krč v pr. ih, mastno zgago. Telo se hitro očisti. V bramorjih razpusti bolezensko tvarino, odvajajoč črve in kisline. Davici in tifusu vzame vso zlobo in vročino, če se zavziva po 1/2 žličke vsako uro, ter varujejo nalezljivosti. Človeku diši zopet jed, če je imel bel jezik. Naj se poskusi z majhenim ter se prepriča, kako hitro pomaga to zdravilo, katero prodaja lekarnar g. **J. Svoboda** v Ljubljani, a flacon 30 in 50 kr. av. velj. (247—9)

Cvet zoper trganje,
po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žilnih, otekline, otrplost ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s sraven stajecim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaje samo (72—33)

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Ceno in lepo izdelane

ledenice (Eiskästen)

za pivo (za dva soda) ali z ali brez shrambe za jedila, po najnovejšej konstrukciji, elegantno iz izvrstnega materiala izdelane, s poroštvom za dobro blago, ima na prodaj uže izdelane podpisani.

Ledenice so naštrihane, kakor bi bile narejene iz hrastovega lesa in lakirane, tako da se postavijo lahko v vsako najbolj elegantno restavracijo. Tudi se napravljajo ledenice vsake velikosti, kakor se naroči, hitro in dobro.

Vnanjim naročilom se hitro vstreže in se embalaža ceno računi. Za mnoga naročila se priporoča

Ludvik Widmayer,

(329—2) trgovec s hišno opravo in mizar, gospodske ulice št. 10.

Lekarna „pri samorogu“

Jul. pl. Trnkoczy-jeva

na mestnem trgu v Ljubljani,

priporoča p. n. občinstvu sledeče, zmirom sveže frišne) vsled dolgoletnega izkustva kot izvrstno uplivne priznane specialitete, izkušena domača in homeopatiška zdravila: (71—15)

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljše vrste
bramore; pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 skl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda, najboljše za chraunjenje zob
ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 glđ. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj.

Izdatelj in urednik Makso Armic.

C. in kr.
najvišje
priznanje.

Kopelišče Gleichenberg

na Štajerskem.

Zlata
kolajna
Pariz 1878.

Jedno vozno uro od postaje Feldbach ogerske zap. železnice.

Pričetek sezone 1. maja.

Pričetek zdravljenja z grozdom začetkom septembra.

Alkalično-muriatične in železne kislice, kozje mleko, inhalacije z mlekom, smrekovimi bocki in studenčasto slanico, ogljeno-kisle kopelji, jeklene kopelji, kopelji v sladkeji vodi, kopelji od smrekovih bock, mrzla polna kopelji z upravo za zdravljenje z mrzlo vodo.

Ivanova voda
pri Gleichenbergu.

Najizvrstniša in najzdravejša hladilna pijača: ker ima veliko proste ogljene kisline, pospešuje prebavljenje valed tega, ker ima dosti dvojno ogljeno-kislega natrona in domače soli in nema apnenskih zvez, obtežujočih želodec, zato se Ivanova voda posebno priporoča pri boleznih v želodci in mehurji.

Dobiva se v vseh večjih trgovinah z mineralno vodo.

Na vprašanja odgovarja, naročbe za vozove, stanovanja in minerale vode izvršuje (184—7)

kopeljsko vodstvo v Gleichenbergu ali pa od vodstva z nova osnovana zaloga na Dunaji, I., Wallfischgasse Nr. 8.

Zidanomostska

tovarna za cement

na Zidanem mostu, Spodnje Štajersko,

priporoča svoje uže od nekdanj na dobrem glasu stoječe izdelke

Roman-cement in Portland-cement,

pripoznano najboljše blago prav v ceno.

Gradivo, katerega se ogenj ne prime:

kvarcat pesek, ilovica, ilovičasta moka, malta od kvarcatega peska in ilovičasta malta. (182—10)

Opeka, katere se ne prime ogenj:

vsake velikosti, o katerej je dokazano, da se je ne prime ogenj.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.